

Tämä on rinnakkaistallennettu versio alkuperäisestä julkaisusta.

Tämä on julkaisun final draft -versio. HUOM.! Versio voi poiketa alkuperäisestä julkaisusta sivunumeroinnin, typografian ja kuvituksen osalta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hirard, T. & Stenberg, H. (2018). Korkeakouluvalmiuksia maahanmuuttajille nyt myös verkossa. *AMK-lehti/UAS journal*, no 3.

URL: <https://uasjournal.fi/3-2018/korkeakouluvalmiuksia-maahanmuuttajille-verkossa/>

Pysyvä linkki rinnakkaistallenteeseen: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201903193403>

Kaikki julkaisut Turun AMK:n rinnakkaistallennettujen julkaisujen kokoelmassa Theseuksessa ovat tekijänoikeussäännösten alaisia. Kokoelman tai sen osien käyttö on sallittu sähköisessä muodossa tai tulosteena vain henkilökohtaiseen, ei-kaupalliseen tutkimus- ja opetuskäyttöön. Muuhun käyttöön on hankittava tekijänoikeuden haltijan lupa.

This is a self-archived version of the original publication.

The self-archived version is a final draft of the original publication. NB. The self-archived version may differ from the original in pagination, typographical details and illustrations.

To cite this, use the original publication:

Hirard, T. & Stenberg, H. (2018). Korkeakouluvalmiuksia maahanmuuttajille nyt myös verkossa. *AMK-lehti/UAS journal*, no 3.

URL: <https://uasjournal.fi/3-2018/korkeakouluvalmiuksia-maahanmuuttajille-verkossa/>

Permanent link to the self-archived copy: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201903193403>

All material supplied via TUAS self-archived publications collection in Theseus repository is protected by copyright laws. Use of all or part of any of the repository collections is permitted only for personal non-commercial, research or educational purposes in digital and print form. You must obtain permission for any other use.

Kirjoittajatiedot:

Tiina Hirard, FM, lehtori, Turun ammattikorkeakoulu, tiina.hirard@turkuamk.fi
Heidi Stenberg, KM, projektijohtaja SIMHE-Metropolia, Metropolia ammattikorkeakoulu
heidi.stenberg@metropolia.fi

Englanninkielinen tiivistelmä:

Immigrants getting ready for higher education studies online

This article deals with the higher education preparatory program for immigrants and its online implementation that will be carried out by nine Finnish Universities of Applied Sciences. The main objective of the online implementation is to add to the availability and accessibility of the preparatory program on the national level. Furthermore, studying online develops digital skills that are essential in today's higher education studies and that are thus considered both as objectives and contents of the preparatory program. The pedagogical approach of the online implementation is based on co-teaching, collaborative construction of knowledge as well between students and teachers as among students, activating learning and teaching methods and continuous assessment and guidance. The online implementation can be seen not only as a new way of implementing the preparatory program but also as a new kind of cooperation and sharing know-how between higher education institutes.

Korkeakouluvalmiuksia maahanmuuttajille nyt myös verkossa

Opetus- ja kulttuuriministeriössä valmisteltavan Korkeakoulutus ja -tutkimus 2030 -visiotyön mukaan korkeakoulutuksen tulisi olla kaikkien saatavilla ja joustavasti eri käyttäjäryhmien hyödynnettävissä (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2017, 22). Yhtenä merkittävänä käyttäjäryhmänä voidaan nähdä maahanmuuttajat, joiden tietä korkeakouluopintoihin sujuvoitetaan kehittämällä korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta. Tärkeä osa kehittämistyötä on valmentavan koulutuksen tarjoaminen alueellisten koulutusten lisäksi myös verkko-opintoina. Tässä artikkelissa esitellään valmentavan koulutuksen verkkototeutusta ja sen verkkopedagogisia ratkaisuja.

Korkeakouluopintoihin valmentava koulutus saa raamit ja laajenee verkkoon

Ammattikorkeakoululain (10 §) mukaan ammattikorkeakouluissa voidaan järjestää maahanmuuttajille koulutusta, jonka tavoitteena on antaa kielelliset ja muut valmiudet ammattikorkeakouluopintoja varten. Vuosina 2010–2017 valmentavaa koulutusta järjestettiin 13 ammattikorkeakoulussa ja koulutukseen osallistui noin 700 henkilöä. Koulutusta on kuitenkin järjestetty vaihtelevin tavoin, ja koulutuksen hakuprosessit, laajuus ja sisällöt ovat vaihdelleet eri ammattikorkeakouluissa. (Lepola 2017, 4–8.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa [Valmentavasta valmiiksi -hankkeessa](#) (2017–2019) luodaan valmentavalle koulutukselle kansalliset opetussuunnitelmasuositukset, määritellään hakukelpoisuuskaavat ja kehitetään osallistavaa integraatiota korkeakouluissa. Vuonna 2019 valmentava koulutus toteutuu myös kansallisena verkkototeutuksena, jonka ansiosta koulutus on saatavilla kaikkialla Suomessa. Samalla lisätään koulutuksen aloittaista saatavuutta, sillä verkkototeutuksessa opiskelija voi valita eri alakohtaisten opintojen välillä tai perehtyä monialaisissa opinnoissa yhteen tai useampaan itseään kiinnostavaan alaan. Verkossa ammattikorkeakoulut voivat tarjota yhdessä sellaisiakin alapainotteisia tai monialaisia toteutuksia, joiden järjestämiseen yksittäisellä ammattikorkeakoululla ei olisi resursseja.

Verkkototeutus lisää paitsi koulutuksen saatavuutta myös sen saavutettavuutta huomioimalla opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet. Verkko-opiskelu ei vaadi kokopäiväistä läsnäoloa lähiopetuksessa, jolloin opiskelija voi siirtyä joustavammin koulutuksesta toiseen. Esimerkiksi kotoutumiskoulutuksen loppuvaiheessa oleva opiskelija voi suorittaa opintonsa loppuun ja aloittaa

jo samanaikaisesti valmentavan koulutuksen opinnot. Verkkototeutuksen joustavuus helpottaa myös opiskelijan työssäkäyntiä, vaikka valmentava koulutus onkin päätoimista opiskelua.

Verkkototeutus vastaa entistä paremmin korkeakouluopiskelun ja työelämän vaatimuksiin. Globalisaation ja digitalisaation tuloksena yhä suurempi osa opiskelusta ja työstä tehdään hyödyntämällä erilaisia tieto- ja yhteistyötekniikan keinoja (Hyrkkänen & Vartiainen 2005), mikä vaatii taitoja toimia ja viestiä myös mobiilisti ja digitaalisesti. (Varhelahti & Rännäli 2016, 25.) Verkkototeutuksessa opiskelu perustuu menetelmiin ja taitoihin, jotka korostuvat myös korkeakoulujen tutkinto-opiskelussa, ja digitaidot ovat sekä oppimisen tavoitteita että sisältöjä. Verkkototeutus voidaan nähdä paitsi valmentavan koulutuksen uudenaikaisena muotona myös uudenlaista osaamista tuottavana koulutuksena.

Yhteistyö ja yhteisöllisyys verkkototeutuksen perustana

Verkkototeutus järjestetään vuonna 2019 yhdeksän ammattikorkeakoulun yhteistyössä osana suomalaisten ammattikorkeakoulujen digitaalista [CampusOnline](#)-opintotarjontaa. Orientoivan opintojakson jälkeen opiskelijat jatkavat koulutusta valitsemallaan opintopolulla joko sosiaali- ja terveysalalla, liiketalouden tai tekniikan alalla tai monialaisina opintoina. Kaikkien opintopolkujen opinnot ja lähes kaikki opintojaksot järjestetään ammattikorkeakoulujen yhteistyönä ja yhteisopettajuutena. Siten oppilaitos- ja oppiainerajat hälvenevät, ja opinnot muodostavat opiskelijan näkökulmasta yhtenäisen ja toimivan kokonaisuuden. Jo verkkototeutuksen suunnitteluvaiheessa lähtökohtana on yksittäisten opintojaksojen sijaan nimenomaan kokonaissuunnittelu.

Suunnitelluissa verkko-opinnoissa korostuvat yhteisöllisyys ja tiimioppiminen, jotka nähdään sekä korkeakoulu- ja työelämävalmiuksiin liittyvinä oppimistavoitteina että koulutuksen toimintatapoina. Tietoa työstetään ja jaetaan yhteisöllisesti, ja opiskelijat tapaavat opettajia ja toisiaan säännöllisissä verkkotapaamisissa. Verkkotapaamisia hyödynnetään opetustuokioissa, opiskelijoiden ohjaamisessa, palautteen antamisessa ja arvioinnissa sekä opiskelijoiden keskinäisessä tiimityöskentelyssä. Lisäksi verkkotapaamisten etuna on, että ne tukevat opiskelijoiden ryhmäytymistä sekä motivoivat ja sitouttavat yhteiseen opiskeluun, mikä puolestaan edistää myös oppimistavoitteiden toteutumista. (Joshi 2016, 182–190.)

Sekä opiskelijoiden että opettajien yhteistyön tukemiseksi valmentava koulutus toteutetaan yhteisellä Moodle-oppimisympäristöllä. Alustan rakentamisessa kiinnitetään erityistä huomiota verkko-opetuksen laatuun ja yhtenäisyyteen, ja yhteisistä pedagogisista käytännöistä sovitaan jo suunnitteluvaiheessa. Opetuksen suunnittelu ja toteutus perustuvat erilaisiin verkkopedagogisiin viitekehyksiin (esim. Salmon 2011), yhteisiin käsikirjoitusmalleihin ja -prosesseihin (esim. Salmon 2013) sekä [eAMK-hankkeessa](#) laadittuihin verkko-opetuksen laatukriteereihin (eAMK 2017).

Verkko-opiskelu aktivoi ja osallistaa opiskelijaa

Monet korkeakouluvalmiudet liittyvät opiskelijan omaan aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen (Hirard 2018). Verkko-opiskelussakin olennaista on opitun aktiivinen soveltaminen ja tekemällä oppiminen, usein yhdessä muiden kanssa. Esimerkiksi liiketalouden alan opiskelijat voivat laatia pienryhmässä kuvitteellisen liiketoimintasuunnitelman ja esittää sen verkossa kirjallisesti, suullisesti tai visuaalisena esityksenä.

Aktivoivia oppimistehtäviä hyödynnetään myös itsenäisessä opiskelussa ohjaamalla opiskelijaa ideointiin, ongelmanratkaisuun, oman tiedon kartuttamiseen jne. Keskeistä on silloinkin opitun aktivoiminen ja oman osaamisen ilmaiseminen erilaisten tuotosten avulla tai yhteisessä keskustelussa. Samalla harjoitetaan esimerkiksi argumentoinnin taitoa ja omien mielipiteiden esille tuomista, jolloin pelkkä asioiden ulkoa opettelu ei riitä, vaan oppiminen on tehtävä näkyväksi.

Asioista ääneen puhuminen tai niistä kirjoittaminen edistää paitsi niiden oppimista ja muistamista myös aiheeseen liittyvän kielen omaksumista (Eskola-Kronqvist & Hirard 2016). Aktivoivilla oppimistehtävillä onkin merkittävä rooli kielellisten valmiuksien kehittämisessä ja siten koko koulutuksen tavoitteen toteutumisessa. Verkkototeutuksen pienryhmätapaamisissa ja osallistavissa oppimistehtävissä opiskelija käyttää kieltä todennäköisesti jopa aktiivisemmin kuin lähiopetuksessa, jolloin kaikille ei välttämättä tarjoudu tilaisuutta tai painetta tasapuoliseen osallistumiseen. Verkko-opiskelu on tehokasta, koska se pakottaa opiskelijan osallistumaan ja saamaan aikaan tuloksia (Anttila, Juvonen & Parikka 2011, 7).

Jatkuva arviointi ja ohjaus edistämässä oppimisprosessia

Opiskelijan aktiivisuutta tuetaan jatkuvalla arvioinnilla. Kun oppimista arvioidaan säännöllisesti esimerkiksi viikoittaisissa ohjaus- ja arviointikeskusteluissa, pakottaa se opiskelijan osoittamaan omaa osaamistaan ja sen etenemistä. Samalla opiskelijaa voidaan ohjata täydentämään tai tarkentamaan jo opittua. Verkossa annetaan palautetta yksilöllisesti ja yhteisöllisesti, niin kirjallisesti kuin ääni- ja videopalautteenakin. Lisäksi hyödynnetään itse- ja vertaisarviointia, joiden tavoitteena on vahvasti myös oman oppimisen edistäminen.

Ohjaus on kiinteä osa opetusta, mutta sillä on suuri merkitys myös opinto-ohjauksen näkökulmasta. Opinto-ohjaus alkaa jo verkkototeutuksen orientaatiopäivänä, jolloin opiskelijat perehdytetään tulevaan koulutukseen, sen alakohtaisiin opintoihin sekä verkko-opiskelussa tarvittaviin ohjelmiin ja välineisiin. Samalla opiskelijoilla on mahdollisuus tavata opettajia ja toisiaan kasvokkain ennen varsinaisten verkko-opintojen alkua, mikä tukee opiskelijoiden ryhmäytymistä ja sitoutumista opiskeluun. Verkko-opintojen aikana opiskelijat tapaavat opinto-ohjaajaa säännöllisissä verkkotapaamisissa, ja opiskelijoita tuetaan esimerkiksi tutkintokoulutusten haku- ja valintaprosesseissa. Tärkeä tavoite on oman opintopolun löytäminen eli oman osaamisen ja lisäkoulutustarpeiden tunnistaminen suomalaisessa kontekstissa (Autero & Helander 2017).

Verkkototeutuksen opiskelijat saavat ohjausta ja tukea myös opiskelijatuutoreilta eri korkeakouluista. Opiskelijatuutorit voivat olla suomalaisia tutkinto-opiskelijoita tai itsekin valmentavaan koulutukseen osallistuneita maahanmuuttajia. Opiskelijatuutorien tehtävänä on opastaa esimerkiksi verkko-oppimisalustan tai eri ohjelmien käytössä, pitää verkkolukupiirejä, kertoa omasta opintopolustaan tai jakaa kokemuksiaan tutkintokoulutusten valintakokeista.

Digitaidot eväinä verkko-opetuksessa ja -opiskelussa

Valmentavan koulutuksen verkkototeutus mahdollistaa uudenlaisen digitaalisen ja pedagogisen yhteistyön ja osaamisen jakamisen ammattikorkeakoulujen välillä. Yhteistyön vakiintuminen vaatii kuitenkin jatkuvaa yhteisistä käytännöistä sopimista ja koulutustarjonnan koordinoimista. Lisäksi opettajilta vaaditaan sisällöllisen ja pedagogisen osaamisen lisäksi uudenlaisia digitaitoja (Mishra & Koehler 2006). Kaikkea ei kuitenkaan tarvitse hallita, vaan olennaista on yhdessä sopia käytettävistä ohjelmista ja välineistä.

Entä riittävätkö opiskelijoiden digitaidot? Vaikka opiskelijat saavatkin tukea verkko-opiskeluun, on selvää, ettei verkko-opiskelu sovi kaikille. Lähtökohtana verkkototeutuksen kehittämistyössä onkin, että se ei korvaa vaan täydentää aikaisempaa koulutustarjontaa ja antaa kaikille mahdollisuuden ja vapauden valita.

Lisätietoa valmentavan koulutuksen verkkototeutuksesta <http://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/hankkeet/valmentavasta-valmiiksi/verkkototeutus/>

Lähteet

Ammattikorkeakoululaki 932/2014. Haettu 12.6.2018 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140932>

Anttila, E.-H., Juvonen, P. & Parikka, H.-K. (2011). *Verkko-opetuksen hyvät käytänteet*. Saimaan ammattikorkeakoulun julkaisuja. Sarja A: Raportteja ja tutkimuksia 14. Haettu 15.6.2018 osoitteesta <http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/25729/verkko-opetuksen.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Autero, M. & Helander, J. (2017). Korkeasti koulutettujen maahanmuuttajien ohjaus ja osaamisen tunnistaminen tukevat integroitumista. HAMK Unlimited. Haettu 18.6.2018 osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/maahanmuuttajien-ohjaus/>

eAMK (2017). *eAMK verkkototeutusten laatukriteerit*. Haettu 15.6.2018 osoitteesta <https://www.eamk.fi/fi/opintotarjonta/laatukriteerit/>

Eskola-Kronqvist, A. & Hirard, T. (2016). *Valmentava koulutus vie maahan muuttanutta elämässä eteenpäin*. HAMK Unlimited. Haettu 15.6.2018 osoitteesta <https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/valmentava-koulutus-vie-maahan-muuttanutta-elamassa-eteenpain/>

Hirard, T. (2018). Valmentavan koulutuksen opetussuunnitelma tukee maahanmuuttajien etenemistä ammattikorkeakouluun ja yliopistoon. – H. Stenberg, M. Autero & E. Ala-Nikkola (toim.) *Monta muuttujaa. Tehtävänä koulutettujen maahanmuuttajien osaamisen tunnistaminen ja ohjaus*. Haettu 19.6.2018 osoitteesta <https://blogit.metropolia.fi/montamuuttujaa/2018/06/19/valmentavan-koulutuksen-opetussuunnitelma-tukee-maahanmuuttajien-etenemista-ammattikorkeakouluun-ja-yliopistoon/>

Hyrkkänen, U. & Vartiainen, M. (2005). *Mobiili työ ja hyvinvointi*. Työministeriö.

Joshi, M. (2016). Live online meetings bringing interaction and engagement into online teaching. – I. Tanskanen & M. Rännäli (toim.) *Spinning e-pedagogical Nets. Pedagogical development and experiments in higher education*. Reports from Turku University of Applied Sciences 231. 180–192.

Lepola, L. (2017). *Ammattikorkeakoulujen maahanmuuttajille järjestämä korkeakouluopintoihin valmentava koulutus vuosina 2010–2017*. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 2017:15. Haettu 12.6.2018 osoitteesta https://karvi.fi/app/uploads/2017/06/KARVI_1517.pdf

Mishra, P. & Koehler, M. J. (2006). *Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge*. Teachers College Record, 108(6), 1017–1054.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (2017). *Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle. Taustamuistio korkeakoulutuksen ja tutkimuksen 2030 visiotyölle*. Haettu 12.6.2018 osoitteesta <http://minedu.fi/documents/1410845/4177242/visio2030-taustamuistio.pdf/b370e5ec-66d3-44cb-acb9-7ac4318c49c7>

Salmon, G. (2011). *E-moderating: The Key to Teaching and Learning Online* (3rd ed.). Routledge.

Salmon, G. (2013). *E-tivities: The Key to Active Online Learning* (2nd ed.). Routledge.

Varhelahti, M. & Rännäli, M. (2016). Communication skills needed in virtual work – Are we teaching the right things? – I. Tanskanen & M. Rännäli (toim.) *Spinning e-pedagogical Nets. Pedagogical development and experiments in higher education*. Reports from Turku University of Applied Sciences 231. 24–37.

Asiasanat:

korkeakouluopintoihin valmentava koulutus, maahanmuuttajat, yliopisto, ammattikorkeakoulu, korkeakouluvalmiudet, verkkototeutus, verkko-opetus

higher education preparatory program, immigrants, university, university of applied sciences, higher education study skills, online implementation, online teaching